

EDINOST

Glasilo Slovenskega političnega društva za Primorsko

sv. edinstvo je moč.

»EDINOST« izhaja 2krat na teden vsako sredo in saboto o poludne. Cena za vse leto je 6 gl., za polu leta 3 gl., za četrt leta 1 gl. 50 kr. — Posamezne številke se dobivajo pri oporavništvu in v tiskarnah v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročnice, reklamacije in inserate prejema Oporavništvo, via Torrente, »Nova tiskarna«.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu »via Torrente« »Nuova Tipografia«: vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznani in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó: pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Deželni zbori.

25. t. m. sešli so se vsi deželni zbori, razen našega Tržaškega, in kakor se vidi, nekateri teh zborov skupaj ostanejo do novega leta. Naš Tržaški zbor pa menda ne bo letos zboroval, ker v Trstu imamo poprej politične boje na ulici i na volišču končati, potem še le je mogoče misliti na kako resno zborovanje. V ostalem pa je Tržaški dežel. zbor le formaliteta, in ker ima mesto bolj obširno avtonomijo, nego vsaka druga dežela, zato je v Trstu skoro težko dobiti kompetenco mej deželnim in mestnim zborom.

Tržaški deželni zbor kot tak ni imel torej nobenkrat posebne važnosti, razen za časa, dokler so še deželni zbori volili poslance v drž. zbor, od tistega časa sem pa so bile njega seje le malovažne in sesije jako kratke. Malo torej na naše prebivalstvo to vtiska napravi, ako se letos tudi enkrat za 3 ali 4 dni naš mestni zbor ne spremeni v deželni zbor, katera metamorfoza bi bila posebno letos pred volitvami celo nepostavna.

Bolj važno bode letos zasedanje istrskega, goriškega in kranjskega deželnega zbora.

V Istrskem in Goriškem dežel. zboru je skoro gotovo, da pride na dnevni red tudi kaka točka narodnostnega prašanja. Na Goriškem se utegne ponoviti zahteva, da se tamonjske državne srednje šole tako predrugačijo, da postaneta na njih oba deželna jezika učna jezika; potem utegne priti tam na dan tudi prašanje, kako vravnati slovenski oddelek kmetijske šole, kateri oddelek stoji zdaj pod provizoričnim vodstvom.

Gledé te šole je bilo v zadnjem času toliko polemik po časnikih in sliši se toliko različnih kombinacij, da bi bilo pač potrebno, da bi slovenski poslanci deželnega zbora goriškega stvar resno preštudirali in tako odločili, kakor bi bilo potrebno v namen, da slovenski oddelek goriške kmet. šole postane v resnici uzoren zavod, kakoršen bi bil moral uže biti, ako se v poštev jemlje velike svote, katere je goriška dežela porabila za urejenje te načelno za goriško deželo priznane potrebne šole.

Poslancem je treba gledati na korist dežele in volilcev, kateri so jih volili, na strani pa naj pusté vse osobne obzire in držé naj se le toliko oportunitete, kar to zadeva prave koristi dežele, a ne osob.

Na vsak način je torej potrebno, da se to prašanje spravi z dnevnega reda s konečnim rešenjem na en ali drug način, ker drugače bi ta stvar utegnola za interese dežele postati še prav kočljiva.

Kar se tiče istrskega zbora, nadejati se je, da se tudi letos slovanski poslanci zbora krepko potegnajo za pravice hrvaškega in slovenskega naroda v Istri, ter da bodo take predloge in interpelacije stavili, katere zopet pred vsem svetom obelodanijo velikanske krivice, katere se gode slovenskemu in hrvaškemu kmetu v uradu in v šoli, pri pobiranju davkov, pri deželnem gospodarstvu, pri izvedovanju deželnih postav itd. Znano je predobro slovanskim poslancem istrskega zbora, koliko in kako težkih pritožeb je istrsko ljudstvo v zadnjem času javilo na različnih mestih; znano je v obče, kako to ljudstvo upije na ves glas po pravici, katere mu in do-

biti. Da, v Istri se gode take stvari, prezirajo, tarejo in proganjajo se na tak način posebno Hrvatje v nekaterih okrajih, da je la en glas indignacije in da se pripravljajo cele trope kmetov v Beč do cesarja, češ, ker ni drugače dobiti pravice na tem svetu, da jo hočejo iskati pri očetu države. V Istri sploh vre mej ljudstvom in to je treba, da slovanski poslanci v Istrskem dež. zboru ne le konstatujejo, temuč, da tudi še enkrat razkrijejo uzroke velikega nezadovoljstva, ter svare nekatero gospodo pred nadaljnim smatranjem istrskega kmeta za brezpravno parijo.

Nadejati se je torej, da se tudi v Istrskem zboru sprožijo za vse Slovence in Hrvate važne stvari.

V Ljubljanskem zboru bo letos mnogo ozbiljnega in koristnega dela, kranjski poslanci tudi ne bodo hoteli zaspiti na sedanjih pridobitvah, ampak bodo gotovo tirjali, da se enakopravnost posebno v šoli še dalje razvije ter postane popolnoma kri in meso. Posebno važna bodo gospodarska prašanja in mej njimi gotovo ono kamniške in dolenske železnice in premeščenja kmetijske šole Slapenske z Slapa na Dolensko, katera prašanja so za Kranjsko deželo vitalne vrednosti.

Menimo pa, da se bode narodna večina kranjskega zbora držala boljših svetov, nego je ono prorokovanje v nekem ljubljanskem dnevniku, da se v Ljubljani osnujeta dva narodna kluba in to le zarad tega, ker ni klub narodnih poslancev izbacnol iz svoje srede gosp. Šuklje-ja. Mi se sicer ne čutimo poklicani učiti politike nekateri č. g. poslance kranjskega zbora; ali ne moremo si kaj, da ne bi ozna-

čili take politike za preveč osobne. Sicer pa se nadejamo, da ne pride do prorokovanega razpora, kateri bi le nemškutarjem delal veselje.

V Štajerskem zboru skoro gotovo Slovenci poslanci sprožijo prašanje političnega ločenja slovenske dolnje Štajerske od druge dežele in sicer tako, da se v Mariboru osnuje poseben oddelek štajerskega namestništva. Važno to prašanje zanima gotovo vse Slovence, ker akose ono ugodno reši, bil bi na Štajerskem enkrat konec prepira in pa posilnega ponemčevanja; štajerski, uže zdaj krepki Slovenci, postali bi pa potem najkrepkejša veja na slovenskem drevesu.

Povsod torej Slovenci nastopijo s svojimi opravičenimi terjatvami; le v Gorotanu bode glas Slovencev za zdaj še zamoren; ali i tam ne smemo zgubiti dobrega upanja, tudi tam se je začelo uže daniti.

Govorili smo o vseh zborih, v katerih so Slovenci zastopani in govorili smo zato, kakor to storé tudi drugi naši kolegi, da naše zastopnike spodbujamo ne le k vstrajnemu delovanju, temuč tudi k porabljenju prilike, da povsod zahtevajo za svoj narod vse pravice, katere mu gredo. V tem obziru bi še želeli, da bi poslanci stavili tudi take predloge, kateri bi imeli za svrho odstranjenje narodnih preprirov. V dvojezičnih deželah naj postane postavni conditio sine qua non, da mora vsak, kdor hoče zasesti kako javno službo, popolnoma znati oba deželna jezika.

V ta namen naj bi postal na javnih šolah za vsacega učenca ali dijaka drugi deželni jezik obligatni predmet. V tem obziru velja pač posnemati politično jako zrele Čehe in

PODLISTEK.

Ponos in ljubezen.

Povest; spisal Ivan Trošt.

(Konec).

Osmo poglavje.

Nehvaležnost je sveta plačilo.
Pregovor.

Odmah tisti večer je bil grajščak Radivoj pri Ani. Hčerka nje Milica je vedno mislila, da je hči Janeza Svide, ker njena mati je bila mož — beseda, kar je bila tisti večer, ko je bilo dekle še majhno, zagotovila svojem zapeljivcu Radivoju. Ko je tetaj prišel Radivoj v nje stanovanje, zdelo se jej je, da grof ni zaman tukaj.

Njegovi pohodi so bili redki. Če je kadaj donila kako stvar za deklico iz grada, ni jej je grof te sam prinesel, niti ni popraševal po otroku, ker ni hotel in smel čutiti v arci one slasti, katerej pravimo roditeljska ljubezen.

Ana je torej mislila hčerko kam poslati, ker je vedela, da to znači neko posebnost.

Grof namigne Ani, naj pusti deklico in začne v prav ostrem glasu:

»Ana, ko si došla v te kraje, nasvetoval sem ti prvi krat, da se umakneš od tu ter vrneš k svojemu očetu. Nisi me slušala! Sedaj ti pa ukazujem; moraš od tod! Ta je, hčerka tvoja«, reče na Milico kazoč; — Ana je hotela nekaj ziniti, ali ustrašila se je ostrega pogleda Radivoje-

vega. Hčerka tvoja je kriva, da moraš od tod. Do današnjega dne sem imel usmiljenje s teboj, nekoliko sem čutil krivico, katero sem ti bil storil, če tudi si bila ti sama največ vsega kriva, ali sedaj vidim, da si nehvaležnica!

Glej, to le dekle tukaj se je predrznolo povzdigniti oko na mladeniča, mojega brata, grofa Zagradskega. Ni li to nehvaležnost?»

Ana ni mogla nič odgovoriti. Ta novica jo je zadela nenadoma. Jokala se je na glas in mlovala svojo hčerko.

»Dekle, ti morda še nisi vsega kriva, ali mati, mati tvoja, ki ti tega ni branila. Milica, reče on povsema drugim glasom, »Milica, jaz sem tvoj — oče!« V tem trenutku se pomakne do vrat.

Milica se vrže materi okolu vrata ter ihti. Ubogo devo so krutega očeta besede tako iznenadile, da ni mogla besedice črhnoti. Ana se ozre na Radivoja ter mu de jokajočim glasom:

»Zapusti nju hudobnež, nesreča vsem, ki so blizu tebe!« Ne vem, ali so ga Anine besede presunile, ali ni hotel poslušati jadicovanja plačočih žensk, da se je obrnol ter odšel, potoma s zobmi škripaje.

Pozno po noči je gorela še luč v Aninem stanovanju. Nesrečna mati je brž ko ne svoje hčerki pripovedovala tragične zgodbe svojega življenja. In Milica? Reva je ostala, liki poparjena cvetica na zmrazljeni zemlji, kder jej ni več obstanka.

Spoznala je, da je žrtva strasti, nesrečni plod ljubezni, one ljubezni, s kojo je njena mati nekdanj ljubila sedaj tako krutega nje očeta. Kako bitko se je jokala! Ali kaj pomaga jok, kaj tarnanje, kaj zdihoвање, ako nas hoče boginja sreče uničiti, zatreči vse naše nade in upe-

ter nas ž njimi zateptati v mater zemljo, iz koje je vse?

Človeka sili nekaj v obup. Ali dobra in huda polovica se v njem vo-kujeti in največkrat se prijeti, da zmaga pravica.

Misel na prijatelje, znance, nesrečen spomin pri svojih znanostih in Bog ve še kdo, ne da nam obupati. Človek je zato, da prenaša križ, da trpi.

Milici se je srce trgalo od boli. In kaj bi se jej ne? Še nekaj skrivnega jo je peklo, to je bilo drugo bitje, za katero je vedela samo ona in nje Venceslav. Čutila je pod srcem sad preporečane ljubezni!

O ljubezen, ljubezen, kolikokrat nas ti varaš! Kako nevarna so pota tvoja! Grof je mu, kdor se ti spusti povsema v naročje.

»Ljubezen je greh«, dejal je starec, ko je končal pripovedovati ter si obrisal solzo z očesa.

Tudi on je imel srce!

Deveto poglavje.

Dekle nevariljeno v arci
Si tal zanetlo vroč, —
In ko spremeni je v gorje,
Brez upa tleh, mrjoč.

A. Koder.

Leto pozneje je bilo, ko so grofovi orali pod gradom na ledini. Prejšnji volarček Tone je sedaj krepak konjski hlapec. Po kosilu se delavci malo steznejo po tleh. Stari hlapec, ki je nadzoroval delo, sedel je na bližnji hrastov porobek, zažgal si z gobo pipo tobaka ter mo čil.

Kur začuje, da se hlapci pogovarjajo o nekdanjem grofovem bratu in nesrečnej pravdi, ki je bila nastala mej bratoma radi delitve posestev. Dekla Neža je pospravila jedilno posodo v košuro ter dejala: »In tudi čuvarica Ana prebiva s hčerjo v gradu pri Venceslavu«.

»Seveda«, pravi hlapec Mina, »saj sta oni odšli ž njim tja v Ponor«. Mej tem se vmeša tudi hlapec Tone v govor in praša:

»Bog ve, če se je grof Venceslav poročil z Milico!«

»Pojdi, pojdi«, posvari ga Neža, kakor skrbna mati.

»Kako si moreš kaj takega misliti, da bi se grajščak poročil z ubogo deklco, ki nema družega svojega, nego nebo na sahoj in zemljo, po kateri hodi, pod sahoj. In pa kaj sem še jaz čula? Tega pa ne povem, ne —«.

Vse je tiščalo v Nežo, naj pove, kar ve in tudi starec nadzornik se je jel približevati.

»Po strani sem izvedela«, pravi ona, »ta je bila tista Ana v nekej krvnej zvezi z rajnim gospodom Radivojem, ki je bil skočil v vrtnec tam le doli pod onim le malinom. Bog nam varuj nagle in neprevide ne smrti! Rekli so, da se je grofu pamet zmešala, jaz pa pravim, da je to naredil radi sramote. Kajti bil je najbolj častilakomen grof, kar jih pomnijo stari lju-tje v Zagradskem gradu«. Vse je poslušalo z odprtimi usti umno pripovedovalko.

Sedaj se približa še starec, ki je je nadzoroval in ko čuje, o čem govore, razloži on stvar tako-le:

»Poslušajte, jaz vem marsikaj o tej stvari in sedaj, ko je uže tako, da naš gospod grof uže počiva blizu tri mesece pod zemljo, lahko povem, kar je bilo.

Bil sem nedavno pri Venceslavu v Ponorskem gradu. Dober gospod je, govoril sem tu li z Ano ter jo tako po okoliščinah popraševal, kako se je vse to zgodilo. Dejala mi je, da je imela ona

dobro bi bilo, da bi se vsaj uže tudi sklenola narodnostna postava, vsled katere ne sme nobena narodnost odločevati per majora o narodnih zadevah drugega naroda, kakor je enako postavlo predlagalo Hohenvartovo ministerstvo. Čas je, da se misli na sredstva, kako odstraniti narodnostne prepire, ki zavirajo najlepše delovanje avstrijskih narodov. Naj bi vsaj začeli letos dež. zbori v tem zmislu.

Istrski.

Peta seja. V priidučnosti 15 poslancev in virilci škofa poreško-puljskega je odprl deželni glavnik, g. Vidušek dne 25. novembra k malju po poludne deželni zbor. Rekel je, da se predlože nekatere zakonske osnove, ki se večinoma gospodarstva tičejo. Štirje teh promenjajo neke §§. dosedanjih deželnih zakonov ter idejo na to, da se globo, ustanovljene v zakonu o pašah, o čuvanju poljskih pridelkov, o varstvu divjadi in čuvanju poljedelstva imajo izročiti onim poljedelskim družbam, pod katere spada občina, v kateri se je zakon prestopil, in če takih družb ni, deželni poljedelski družbi. Peta zakonska osnova govori o dopustih za lov; šesta o varstvu ptic, po jedelstvu koristnih; sedma o pogozdovanju Krasa, posebno v voloskem (podgrajskem) konerskem in pazinskem okraju. Vlada predloži zakonsko osnovo o upravi občinskih in združnih gozdov. — Te zakonske osnove, nadaljuje g. deželni glavnik, pretežno so vedno in ozirajo se na pri tem samo na koristi dežele, kakor tudi pri vsem drugem, kar bo razpravljalo. Reši se tudi neka prošnja o ustanovitvi posebnih občin.

Nato pozove poslance, da vskliknejo »Evviva« Nj. veličanstvu cesarju in kralju Fran Josipu, in poslanci vstanejo klicajo »evviva« in »živio«. — Predstavi potem vladnega poverjenika namestništvenga svetovalca in okrajnega glavarja, g. Gu-mera.

Sprejme potem slovesno zavezo poreško-puljskega škofa, kakor novega deželnozborskega uda. — Spominja se koncu s žalostjo smrti zastopnika Vergottina, katerega go go oplakuje Poreč, kateremu je več let bil prvi meščen, in Strudthofa, ki je obrt povzdignol v Miljah in sklene sejo brez ugovora od strani zastopnikov, želeč, da se priobčeni dnevni red izvrši v seji, v kateri bo le več udov.

Goriški.

se je 25. t. m. kakor navadno slovesno odprl. Ob 10. uri zjutraj je bila slovesna peta maša, katero je daroval premilostljivi gospod Alojzij dr. Zorn nadškof goriški z veliko asistencijo. Po sv. maši ob 11. uri so se zbrali gospodje dež. poslanci v deželno dvorano, in ker se je udeležilo zadostno število poslancev, naznani gospod dež. glavnik s primernim govorom začetek zborovanja in nazdravi Nj. Veličanstvu prestolnemu cesarju Fran Jožefu I. Poslanci vskliknejo trikratni živio!

Kot vladnega zastopnika pri zborih predstavlja predsednik gospoda dvornega svetovalca Frana bar. Rechbacha, potem pa sprejme v sveje roke slovesno obljubo novo izvojenih poslancev Antona dra. Gregorčiča in Karola dr. Venute. Spominja se dalje g. predsednik smrti, ki je dne 22. julija t. l. pobrala velezaslužnega poslanca

vzeti grofa Radivoja, ker ni vedela, da je grof, ter mu torej tudi vse, kar jej je kvasil, verjela, kakor šest resnic. Iz tega znanja je povila Milica. Vse se je čudilo, ko je govornik končal prvi del svojega pripovedovanja, le N. ža je držala možko roke pod prsmi. Čes: jaz uže to vse vem. Starec nadaljuje.

»Ana mi je pravila, da je došel Radivoj tisti večer, ko je izgubil pravdo, k njej ter jo prosil odpustitja in potem uže veste, kje so ga našli.

Tisto otroče je kmalu umrlo. Milica živi s svojo materjo pri Venceslavu. Vsi so dobri prijatelji. Sedaj pa le na delo. Ura je uže dvela. Tako je starec končal svoje pripovedovanje.

Venceslav je ostal samec vse svoje žive dni. Milicinej materi, katere je bil oče bogat trgovec, odpustil je o smrti pregreho in jej zapustil veliko premoženje. Grad zagradski je še vedno opravljal stari oskrbnik Namrde.

Ana se je preselila nekaj let za svojim zapeljivcem v večnost. Milica je žvela kot zasebnica ali prav za prav kakor opatiteljica v Ponorskem gradu. Poznejša leta je skrbela za večnost ter bila prav pobožna gospa.

Venceslav je prebival najraje na Zagradju. Mnogo je pomagal za povzdigo bližnje občine ter občeval z zatiranim ljudstvom, katero se je bilo odkupilo od svojih grajščakov. Njegov spomin živi še danes med narodom. Spoznal je pač lahko, kako omahljiva stvar je človeško srce. Kako lahko se pogrezne v najpodliše hudobije ter uniči srečo svojega bližnjega, ki mu je zaupal.

Viljema viteza pl. Ritter Zahony ter predlaga, naj gospodje izrazijo svojo žalost s tem, da vstanejo in da se ima to zabilježiti v zapisnik. Vsi poslanci vstanejo.

Poslanec Eugen bar. Ritter je z Dunaja telegrafično naznanil, da se zaradi bolezni ne more udeležiti zborovanja.

Ker je nujno potrebno, koj v razpravo vzeti proračun dež. zaloga za l. 1885, da bo mogoče o pravem času doseči cesarsko potrdbo doklad, katere naloži deželni zbor, predlaga predsednik, naj se uže v tej seji stvar v obravnavo vzame s tem, da se izvoli finančni odsek, ob enem pa naj se izvolita tudi peticijski in pravni odsek za razpravo dotičnih predmetov.

Seja prenena nekoliko minut in ko se zopet nadaljuje, naznani predsednik došle peticije, katere se z ozirom na svoje vsebine izroča dotičnim odsekom.

Poročevalec deželnega odbora, Josip vitez dr. Tonkli, predloži računsko sklepe za l. 1884, in proračun za l. 1885. vseh zalogov, ki so v deželni oskrbnosti, ter predlaga naj se izroče v obravnavo odseka 7 udov. Na to se z listki volijo odseki: V finančni odsek so bili izvoljeni poslanci: Kocijandič Andrej, Anton dr. Gregorčič, Gasser Ivan, Aleksj dr. Rojč, vitez Josip dr. Tonkli, Josip dr. Maurovič, Franc dr. Versegnasi. V pravni odsek: vitez Alojzij dr. Pajer; Josip dr. Abram, Benardeli Juvancič, Nikolaj dr. Tonkli, dr. Versegnasi in pl. Anton Dottori del Torre, Juvancič, Kovačič Ignacij, Matija Jonko, D. Venuti in Rajm. Mahorič.

Po kratkem ponehljaji naznani predsednik, da so se odseki tako ustanovili: finančni odsek si je izvolil za načelnika dra. Josipa viteza Tonklia, pravni odsek za načelnika viteza dr. Pajerja in peticijski odsek pl. Ant. Dottori-ja. Vsi trije odseki so si pridržali, da izbero poročevalce po različnih predmetov.

Ker ni drugih predmetov za sedanjjo sejo, sklene jo načelnik ob 12¹/₂, ter določi, da bo prihodnja seja dne 26. t. m. ob 5. uri popoldne.

Kranjski.

(1. seja dne 25. novembra).

Včeraj ob 11. uri dopoludne otvoril se je deželni zbor. Navzočni bili so vsi poslanci (36), in tudi gosp. knezoškof dr. Mislija bil je prisoten.

Po primernem pozdravu gospoda deželnega glavarja grofa Thurn-Valsassine in po gospoda deželnega predsednika barona Winklerja odgovoru prešlo se je na dnevni red.

Novoizvoljeni poslanci g. knezoškof dr. Mislija (virilen glas), g. Jakob Hren in g. Feliks Stegnar storijo obljubo.

Dalnja točka dnevnega reda bila so naznanila deželnozborskega predsedstva Gosp. deželni glavnik grof Thurn spominal se je tople umrlega poslanca gosp. K. Rudeža in dobrotnika kranjske dežele, g. Smoleta, kateri je volil vse svoje premoženje deželniemu muzeju. (Poslanci so se v znamenje spoštovanja in hvaležnosti vzdignoli z svojih sedežev.)

Na to so se vršile razne volitve, in sicer najprej volitev dveh rediteljev. Izvoljena sta bila gg. Janko Kersnik in baron Lichtenberg; overovateljema zapisnika pa sta bila izvoljena: Dežman in Robič. Na to se seja pretrga za nekaj minut, da se poslanci dogovorijo med seboj o volitvah v razne odseke. Izvoljeni so bili:

V finančni odsek: Mošč (načelnik), Bleiweis, Detela, Kersnik, Murnik, Poklukar, Vošnjak, Šuklje, Dežman (namestnik), Luckmann, Schwegel.

V gospodarski odsek: Poklukar (načelnik), Pakiž, Papež, Samec, Oreza, Lichtenberg, Gutmannsthal (namestnik), Detela, Faber.

V upravni odsek: Murnik, Grasselli (načelnik), Hren, Mošč, Svetec, Dežman (namestnik), Mauer, Papež, Faber.

V peticijski odsek: Stegnar, Lavrenčič, Pfeifer (načelnik), Zois (namestnik), Auer-sperg.

V odsek za letno poročilo: Šuklje, Dolenc, Robič, Sterbenec (načelnik), Dev, Faber, Taufferer (namestnik).

Odseki so se takoj konstituirali ter si izbrali svoje namestnike, kakor je gori omenjeno. Na to zbor še izreče zahvalo Nj. Veličanstvu za velike podpore, katere je deželi naklonilo iz svoje privatne denarnice in raztelil je g. deželni glavnik došle peticije; razna poročila pa so se zročila finančnemu odseku.

Na to se je ob 4¹/₂ uro zaključila seja; prihodnja seja se naznani pismeno.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Deželni zbori, kakor smo zadnjič naznanili, odprli so se 25. t. m.; česki deželni zbor je deželni maršal odprl z nagovorom v českem i nemškem jeziku in izrekel željo, naj bi se posvetovanja vršila v duhu resnice in zmernosti, ker to je potrebno, da se doseže namen razprav. Govori naj bodo vedno mirni in dostojni, ker le taki govori morejo ohraniti in okrepiti spoštovanje de-

želnemu zboru. — Kranjski in koroški deželni zbor sta izrekla navdušeno pohvalo cesarju za blagodušne darove o priliki povodenj. Tudi v tirolskem deželni zboru se je deželni glavnik Rapp hvaležno spominal carjevih darov. V Oplavi je deželni načelnik zboru nanal, da je cesar potrdil načrt o vredbi Visle in da so se dela uže pričela. Seja bukovinskega deželnega zboru pa se je odložila, ker je tadan umrl deželni poslanec Feth, katerega se je deželni glavnik gorko spominal. — Galjski deželni zbor je pozdravil deželni namestnik, in naglašal, da je zljaj prvičkrat v njem stanislavski grško katoliški vladika in da so se tako spolnile vroče želje rusinskega prebivalstva. Hvala očetovske skrbi cesarja, kakor tudi požrtovlastnosti dežele in vlade, otelo se je na tisoče zemljišč nevarnosti povodnji. Glavni načrti vredbe rek so v delu.

Hrvatski zbor je 26. t. m. zavrgel Barčičev predlog, naj se ban dne v Zatožni stan.

Vnanje dežele.

Srbsko-bolgarska vojna. Poročila z srbsko-bolgarskega bojišča so Srbom jako neugodna; Srbi se umikajo na vseh krajih; kodar koli pa napadejo Bolgare, povsod so tepeni. Vsled tega je nastala v Srbiji velika nevolja, in vladi in knezu nasprotna stranka se je zopet začela gibati, kraljev prestol se trese in ministri stoje na pragu ječe. Kraljico so vojne nesreče tako potle, da je zbolela. Srbija je visoko letela, a nizko sedla. Udarila jo je božja šiba, ker je v svojem napuhu začela teptati božje zakone, ker je meč izdrla zoper lastne brate, katere je po besedah plemenitega carja Aleksandra II., iz sužnosti otelo trpenje. S trpečim človekom ima vsak dober človek usmiljenje, toliko več pa še s trpečim narodom, miluje ga in pomaga mu, kolikor more. Srbija ni imela tega blazega čuta, hotela je uničiti bratovski narod, šla je v Bolgarijo na rop in veselila se plena, kateri je pričakovala, da bi ga bila delila s turškim sultanom. To ni več ona Srbija, katere je bila pred polustoletjem, to ni več Srbija Črnege Jurja, slavnega junaka, ki je prvi meč Slovani na Balkanu zlomil turški jarem! Sedanja Srbija se bojuje za turškega sultana pravice! — to so besede srbske vlade, srbskega kralja — mi ne verujemo tega, toliko spoštovanja imamo še do srbskega naroda; ne srbski narod, ampak srbska vlada se bojuje — tudi ne za turškega sultana, ker to je le hinavstvo, ampak iz napuha za svoje veličastvo; ako bi srbski narod res sovražil Bolgare, gotovo ne bi Bolgari bili zmagali, ker srbska vojska ima trikrat in tudi štirikrat več vojne moči, nego bolgarska, in vendar je tako podlegla! Moralnost Bolgarov je zmagala nemoralnost Srbov, ker v moralnosti je navdušenje, v nemoralnosti pa dušno mrazenje. — Idimo k dnevnim poročilom iz obeh taborov.

Poročilo od 23. novembra zvečer iz Sredca: Knez je brzojavil Zanovu: Ko je vojska prenočila na pozicijah, vzetih sovražniku, pričela je danes zjutraj boj ter zapodila sovražnika. Proti četrtej uri je zasedla Caribrod, kder zdaj jaz prebivam. — Poročilo od 24. novembra iz Bukreša: Na vsej desnej črti pred Vidinom se je danes zopet začelo strelanje iz kanonov, proti Smardanu je vedno redkeje proti Vitbolu pa močnejše. — Iz Kalafata se poroča, da se Srbi zbirajo za napad na vas Kapitanovice, kder je pehota v živem boji. Strelanje proti Vitbolu je vedno redkeje; mepla ovira razgled. — Poročilo iz Petersburga od 24. novembra: Journal de St. Petersburg zagotavlja, da vevlasti na rusko zahtevanje storit potrebne korake, da se vojevanje usta i. — Poročilo od 23. novembra zvečer iz Caribroda: Bolgari so imeli 22. novembra 180 mrtvih in 100 ranjenih. Knez stanuje v tistem stanovanju, v katerem je poprej stanoval srbski kralj. Našla so se srbska pisma in ukazi. Nohelnega Srba ni več na bolgarske zemlji. Bolgarska vojska stoji dva do tri kilometre od srbske meje, ter se druži, da prestopi srbsko mejo. — Poročilo iz Sredca od 24. novembra ponoči: Knez brzojavlja iz Caribroda vladi: Danes ob štirih je sovražnik napadel naše središče. Ob petih in polu je bil sovražnik zapoden ter je v neredu pobegnol. — Poročilo iz Bukreša od 25. novembra: Vso noč so pokali ka-

noni v okolici Vidina. Zjutraj ob šestih s poskusila močna od Smardana in Tatarska došla srbska krda prodreti, a po tri ure trajajočem boji so bila zapodena. Popoludne so Srbi v ovčji napali Vidin, ali brez uspeha. Poročilo iz Londona od 25. novembra: »Times« poroča iz srbskega vira: Kralj Milan je sklenol odstopiti. Njegovi prijatelji in pristaši, domači in tuji prizadevajo si prestolno nastopstvo zagotoviti njegovemu sinu pod vladarstvom kraljice. Kralj je to ponudbo odbil in sklenol, Srbijo zapustiti in se z obitelji na Francosko preseliti. Avstrija zasede Srbijo, da Karadjordjevič ne pride na prestol. — Vse to pozneja poročila preklicujejo.

Poročilo od 26. novembra iz Niša, kamor se je srbski glavni stan umaknol, ker je Piroto uže v nevarnosti: Vsled dogovora vevlasti se je včeraj po noči srbskim poveljnikom dal ukaz, naj se boja vzdržujejo i naj to naznanijo bolgarskim poveljnikom. Zarad slabega vremena in v dokaz, da Srbija sprejme od vevlasti predlagano primirje, postavila se je srbska vojska v okolici Pirota. — Poročilo od 26. in Caribroda: Danes smo prestopili srbsko mejo proti Pirotu; le pri Vidinu so Srbi še na bolgarske zemlji i nikodar drugod. Neka poslanica od 24. novembra iz Caribroda popisuje natančniše zadnje boje na srbske meji; srbske pozicije so Bolgari večkrat z naskokom vzeli. Srbski ujetniki potrjujejo, da srbska vojska več dni ni imela živeža. — »Politische Corresp.« od 26. novembra poroča, da je srbski poslanec na Dunaji rekel, da mu nič ni znano, da se srbski kralj Milan misli odpovedati prestolu in deželo zapustiti. Dotično poročilo časnika »Times« je gotovo nalašč izmišljeno. — Dalje poroča »Politische Corresp.« od istega dne: Avstrijska vlada je ukazala avstrijskemu poslancu v Belgradu, grofu Khevenhüller-ju, naj se napoti k bolgarskemu knezu v glavni stan, da mu svetuje, da pod nikakim pogojem v Srbijo ne prodira i naj mu naznani, da imajo vevlasti namen konec storiti prelivanju krvi.

Poročilo iz bolgarskega taborja pred Pirotom od 26. novembra popoldne: Z navdušenimi klici so Bolgari ob enej uri popoldne prestopili srbsko mejo s knezom na čelu. Glavna srbska vojska je zasedla višine okolu Pirota i nastavila kanone. Bitev se je začela ob štirih popoldne, Srbi so se trdovratno branili, ali vendar so jim Bolgari ob šestej uri vzli pozicije na levi strani Pirota. Noč je bitvi konec storila.

Na Grškem se strašno pripravljajo za vojno zoper Turka. Vlada je uže 12 mil. junov potrosila za vojsko na kopnem in 4 milijone za vojno mornarico; ljudstvo prigajajo k vojni, ali razen velicega ropotanja se ne vidi drugega dejanja; Grška vlada pač dobro ve, da Turki grško državo zma-ste, ako bi prišlo res do vojne, zato odlašala in bo odlašala da se poleže največji vihar, potem vse potihne in k večemu odstopijo ministri, ki na Grškem uže tako nemajo dolgega življenja, pa bo vsega konec, nekateri bodo res na dobičku, ali ljudstvo bo ubožniše in državni dolgovi večji.

Carigradska konferenca je zopet imela par sej, ali bile so brez uspeha, ker angleški poslanec nikoli ni imel potrebnega poduka, vedno pa nekatere pridržke. Angleška politika je obrnena proti Rusiji, dela její zadrege, kder in kolikor more.

Italijanska poslanska zbornica se je 24. t. m. zopet odprla. Drugi dan je finančni minister predložil proračun. V upravnem letu 1884-87 je bilo 36 milijonov lir prebitka, za upravno leto 1886-87 pa je devet milijonov pribitka v proračun postavljeno. Poslanec Canzi je interpelliral o kolonijalni politiki, poslanec Sant' Onofrio o položju Italije po dogodbah na Balkanu in poslanec Giuliano o postopanju Italije nasproti tem dogodbam. Minister zunanjih zadev je predložil pisma o egiptovskem finančnem prašanju in o vshodnej Rumeliji, ki segajo do 16. t. m. pa rekel, da vendar sprejme interpelacije, če tudi predložena pisma jasno govoré o vladnej politiki na Balkanu. — Nigra, novi italijanski poslanec na dunajskem dvoru, odpotoval je. 26. t. m. iz Rima na Dunaj.

V Rimu je te dni nek poprejšnji italijanski diplomat izdal knjigo »Speranze

d'Italia. V tej knjigi govori pisatelj o vshodnjem praskanju ter pravi, da pridobitev Tripolitanskega, Valone, Drača in nekega dela Albanije za Italijo ne bi toliko vrednosti imela, kolikor razširjenje mej na Tirolskem in v juliških planinah. Ker je gotovo, da bo Avstrijsko-ogerska neprestano prodirala proti egejskemu morju in da si pridobi Italiji nevarno moč na vshodnjih bregovih jadranskega morja, zato zahteva pisatelj, da italijanska diplomacija odločno zahteva odškodovanje in da se tudi vojne ne sme strašiti, ako Avstrija iz dobre volje Italiji ne odstopi Tridentinskega in Trsta. V ta namen svetuje italijanskej vladi, kakih zaveznikov jej je iskati. Tudi vojaški časnik »Esercito« priporoča italijanskej vladi, naj ima pazljivo oko na dogodbe na vshodu, da Avstrija, ki ima v rokah jadransko morje od Grada do Karfa, ki ima v posesti Tridentinsko, klin v srcu zgornje Italije, ki na naši vshodnji mej, na tej strani Soči, stoji pred vrati, na stežaje odprtimi, ki ima vojno svoje brodove v Pulji, Šibeniku in Kotaru — ne dobi še Valone ter ob enem egejskega in jadranskega morja v svojo viast ne vzame.

Francosko ministerstvo utegne zopet odstopiti. Tonkinska komisija državnega zbora se je namreč izrekla za to, da se Francozi umaknejo iz Tonkina, ministerstvo pa je proti temu, ako tedaj večina državnega zbora potrdi komisije predlog, kar je verjetno, morajo ministri odstopiti. Dandanes so ministri v mnogih državah res pomilovanja vredni, vsaka še tako majhna sapica jih lahko popiše z sedežev, pa naj bodo še tako modri, marljivi in za državo uneti možje. Če pojde to tako dalje, skoraj bo potreba, razpisavati ministerske službe. Prepogosto menjavanje ministrov pa je državam jako škodljivo, ker strankarstvu daje hrano in dela velik nered v notranji upravi i nestalnost v zunanji politiki.

Španski kralj je 25. t. m. ob devetih uri zjutraj za naglo jetiko umrl. To je za špansko kraljestvo velika nesreča, ker kralj je bil dober vladar, unet za blagostanje španskega naroda in čast španske dežele. Zlat je na Španskem še vse mirno, za kraljico se je proklimala kraljeva hči Mercedes, do nje polnoletnosti pa ima vladati nje mati vdova. Ali na ta prestol bodo butali hudi valovi, ker stranke na Španskem še niso pomirjene in tudi pretendenta ne manjka. Rajski kralj je imel trpko osodo, še le enajstletni mladenič je bil izgnan iz domovine, potem je študiral v terezijanskej akademiji na Dunaji, v letu 1875 je prišel sedemnajstletni mladenič na španski prestol ter je z svojo razumnostjo, ljudoljubnostjo in ljubeznijo do domovine strasti pomiril; španska dežela je začela prosteje dihati, znanosti in umetnosti so se pod njegovo vlado začele zopet razvijati, obrtništva in trgovina se razcvetati in vsled tega množiti se blagostanje. Da bi Španija po tem potu dalje hodila i ne postala zopet terišče strasti!

Španski ministerstvo je vsled kraljeve smrti odstopilo. Sagasta sestavi nov kabineto. Državni zbor se brez odloga skliče. Konservativna stranka je vladarstvu zagotovila svojo pomoč, sicer vlada povsod mir, vendar se nanj ni zanašati; 25. t. m. je v Madridu v kavani Oriental počila velika petarda ter ranila štiri osebe, mej temi dva vojaka; 14 oseb so zaprli, mej temi je tudi oni človek, ki je petardo položil.

Na Angleškem se vrše volitve v parlament, do 26. t. m. popoldne je bilo izvoljenih 91 konservativcev, 91 liberalcev in 6 irskih narodnjakov.

Domače in razne vesti.

Visoko c. kr. ministerstvo za uk in bogočastje dovolilo je tudi letos slovenskemu otroškemu vrtu v Gorici posoporo 200 gl. proti temu, da smejo kandidatinje tamošnjega c. kr. učiteljskega izobraževališča obiskovati brezplačno ta vrt in imeti v njem potrebne vaje, da bodo mogle z zrelostno izkušnjo vred opraviti tudi izpit iz vrtnarstva.

Predsednikom dalmatinske deželne sodnije imenovan je baje naosodnje sv. tovalec Anton Borčić. S tem imenovanjem je nekla narodna stranka popolnoma zadovoljna. — Imenovan je na dalje J. pl. Bersa predsednikom de-

šodnije v Zadru in dr. Junio, tuji v Trstu dobro poznana oseba, svetovalec pri najvišji sodnji v Beču.

Volilni shod za V. okraj, bode jutri v nedeljo 29. t. m. popoldne precej po maši v Bazovici v gostilni g. Urbančiča; popoldne po blagoslovu na Cpčinah v gostilni g. Malalana. Nadejati se je, da se obeh shodov udeležijo prav mnogo občinstva iz Trsta in okolice in vsi utje volilnega odbora za V. okraj in drugi volilci ter da se doseže popolna edinstvo mej vsemi volilci za enega odločno narodnega kandidata. Skoro gotovo bode cikorkija v V. okraju vrvala nekega svojega kandidata, tajnega cikorkjaša, zaradi česar opominjamo volilce, da se za časa zedinijo in začnejo delati za narodnega moža. — Treba je zopet pokazati, da V. okraj ni domena nobenega, ampak last naroda, kateri v njem prebiva. Torej roditelji v nedeljo na Opčine. Ker se bodo volitve kesneje vršile, kakor se je mislilo, ne bode jutri shoda za IV. okraj, ampak ta shod se bode vršil še le v nedeljo 6. decembra popoldne v gostilni gospod Ferluge na Greti pod »šanco«. Tudi občni zbor društva Edinosti, ki je imel biti 6. decembra, preložen je; kedaj se bode vršil, naznanim v kratkem.

Pogreb rajncega g. Bastjana kateheta na mestni italijanskej gimnaziji bil je v resnici lep. Zanimivo je bilo pri vsem to, da je Šalobarda rajncega po nekakem za dobrega Italijana reklamirala, pa z dolgim nosom ostala, ko je videla več vencev s trakovi v narodnih barvah in s hrvaškimi napisi, posebno so se odlikovali venci Istrskih Hrvatov, Tržaških Hrvatov in uredništva »Naše Sloge«. Šentana Šalobarda, kako kratkovidna je vendar.

Obnavna proti petim rudničarjem, kateri so širili protavstrijske tiskovine, oklice itd. bode se vršila v ponedeljek pred deželno sodnijo.

Cikorkjaško. Brat rojanskega governerja, mlajši sin rojanskega mežnarja, je bil v nedeljo na Trsteniku v krčmi g. Bolle-ta. Tam so bili še drugi okoličani. Ali omenjeni cikorkjaš je začel pred vsemi hvaliti cikorkijo in strašno zabavljati na Nabergoja. Slovence, ljudem je jemal vino in se sploh prav po cikorkjaško vedel; (a la Verzota in Bukalič) prav zato bi bil tudi k malo »šasale« cikorkjaško poročje, da ga niso se silo odstranili pametni ljudje. Cikorkjaši so vsi enaki; po delih jih spoznamo.

Tržaške novice: *Iščijo se dediči.* Umrla je 28. julija v Trstu neka Marija Warth in zapustila je še precejšno premoženje sinu Karlu Warthu, katerega pa ni moglo najti, vsled česar ga išče sodnija v namen, da bi mu izročila premoženje. — Ker je italijanski grof Muratti, ravatelj Tržaške banke, umrl brez dedičev pa zapustil veliko premoženje, izdala je tuk. sodnija oglas, v katerem pozivlja vse one, ki imajo kaj pravice do dedščine pri Murattovem premoženju, da se javijo v roku meseca decembra.

Na smrt bolnega so našli te dni v ulici Nuova na tleh fakina Franca Omerhoferja 58letnega moža. Omesli so ga v bolnico. — Tudi neko 40letno ženo so našli na novem trgu v nezavednosti na pol mrtvo ter so jo onesli v bolnico.

Nesreča. Kdo ne pozna nekdanjega učitelja Poldeta Kanca, ki ima už blizo 70 let, nosi na prodaj knjige iz gostilne v gostilno in ga rad pije. Ta revež je te dni v pijanosti padel v ulici Torrente in so ga usmiljeni ljudje na glavi močno ranjenega odpeljali v bolnico. Morda revež okrevi.

Policijsko. Nek 45 letni fakin je šel v lukno, ker je ukradel nekemu Kranjcu purana. Ker so se po Trstu potepali brez dovoljenja, so bili zaprti Jakob St. iz Štajerije, August H., Paul B. iz Českega, Lovro S. iz Senožec, Jožef B. iz Postojne, Ivan K. iz Jaske, vsi še mladoletni fantje. To je prihodnost! Zaprli so tudi 2 malo-vredni ženski, ker si po ulicah razsajali.

Izpred sodnije. Matej Urdih in Štefan Petrato, oba rokodelca, prvi Kraševci, drugi Notranjci bila sta obsojena vsak na 7 mesecev težke ječe, ker sta nek večer meštarka Valentina Mužino zapljala v neko gostilno v starem mestu; tam pa mu iz šepa pohajala listnik, v katerem je bilo 34 gl. in ko sta to storila vrgla sta ga še pod klop, na katerej je sedel. Nek Matej Samsa, tudi rok-delec; dobl je 8 mesecev ječe, ker je svojega Matija Ojzariča v tepči težko ranil.

Telegram „Edinosti“.

Sredec 28. novembra zjutraj. Včeraj velika bitva pri Protu, Srbi pobili, Bolgari zasedli Piro. Govori se, da je avstrijski poslanec Khwenhüller prinesel avstrijski ultimatum v Niš, naj se napravi primirje, srbski kralj pa se neče udati, ampak bojevat do zadnje kaplje krvi.

Tržno poročilo

Kava — nekoliko bolj mlahova kupčija, zaradi česar so cene nekoliko odnehale. — Prodalo se je tni 1000 vred Rio po f. 44 do 56, potem 1000 vred Santos po f. 50 do 58, 350 vred Java Mal. po f. 56 do 60, Portorico lepo blago je doli-

po f. 90 do 96, Ceylon plant po f. 88 do f. 123.

Sladkor — v tem blagu je tendenca jako nedoločena, cene pa so vendar skoro nespremenjene ostale; Pilet dobre vrste drže imetniki po f. 23,50 do 24, Melis zdrobljen pa se plačuje do 26,50.

Sadje — še precej živahna kupčija, posebno v pomeranecih in figah. — Pomeranče limoni f. 2,50 do 5,50, datlji f. 43, fige v venci f. 13 do 15, smirnske f. 40 opasa f. 21 do 23, cebe navadne f. 18 do 23, Elemé f. 28 do 36, Sultana f. 26 do 37.

Olje — cene še precej trdne, namizno navadno stane f. 39 do 46, fino grško f. 48 do 52, jedilno f. 60 do 86.

Petrolje — cena zopet pada in se danes prodaja blago v sodih po f. 9,75, tendenca za še nižjo ceno.

Domači pridelki malo obrajtani. Fižol stane rudič f. 10, bohinec f. 11, kaka f. 11,50 do 12, maslo I. vrste štajersko plačuje se po f. 88 do 94.

Les — malo kupčije, cene slabe, malo upanja za brzo zboljšanje.

Seno — še precej iskano in se plačuje od f. 1,30 do 1,70.

Borsno poročilo.

Borsa sicer mlahova; a kuži državnih papirjev so se zopet začeli pomikati višje, oni valut pa nazadujejo, kar je znamenje zaupanja v položaj. Tendenca dobra.

Dunajska Borsa

dne 25. novembra.

Enotni drž. dolg v bankovcih	82 gld 25 k.
Enotni drž. dolg v srebru	82 • 75
Zlata renta	108 • 75
5% avst. renta	99 • 80
Delnice narodne banke	877 • —
Kreditne delnice	284 • 50
London 10 lir sterlin	125 • 60
Napoleon	9 • —
C. kr. cekini	5 • 99
Kr. državnih mark	61 • 97

+ Don Mate Bastjan.

Bleda smrt je pokosila zopet blazega moža, moža, kojega srce je bilo za mili hrvaški narod, čigar sin je bil. Ponosen na svoj rod ni pred svetom kazal svoje navdušenosti do njega, ampak le skromno in tiho zanj deloval. Hvale ni iskal pri svetu, ampak zadovoljen je bil, da je gojil svoj j-z-k, preučeval ga in v njem pisal skladajoč mišne pesnice polne narodnega navdušenja in ljubezni.

Istran, ljubil je goreče svoje brate, od kojih oddaljen je živel ter za nje z drugimi narodnjaki ustanovil list »Naše Sloge«, katero dandanašnji nahajaš skoraj v vsakej kmetskej istrski koči, pri njem je tudi vedno soneloval. V mestu živč, kojega lice je bolj italijansko nego slovensko, in zastopajoč mesto učnika veronauka na mestni gimnaziji, ni hotel, da bi oblast, pri katerej je služboval, katera je žalihog protivna vsemu, kar je slovenskega, nanj kot na pristanika slovenskemu tabo u kazala in radi tega je rajši mirno živel spoštujoč vsakega, kakoršne koli narodnosti je bil. Vendar ga je pa veselilo razgovarjati se v milem materinem jeziku in o razmerah ljubljene naroda.

Njegov blagi in mirni značaj od narave prikupil mu je spoštovanje in ljubezen vseh onih, ki so ga poznali. Tudi kot učitelj veronauka na gimnaziji je bil zgleden in ljubljn od učence se mladine, kar je pokazal tudi njegov sprepor, katerega se je mnogobojno udeležila okrasivši mrtvaški voz z lepimi venc.

Po njem žaluje vsakdo, ki ga je poznal, vsacemu je žal, da je tako nenaglo izginal izmed živih. Miru si iskal, dragi Mate, in v miru počivaj ter prosi v višini za nas, ki v t-j solzneje doini za tabo žalujemo. Mrl J. P.

Postlano. *)

Poslednja beseda

gospodu J. Cotiču, začasnemu pristavu na slovenskem oddelku kmetiške šole v Gorici. (Konec).

Ad 2. Jaz sem pod velikim mojstrom, baronom Babo v Klosterneuburgu 3, recitri trgatve preživel, pri teh, dasitust sem bil »externst« šole, kajti prišel sem v Klosterneuburg še le po tem, ko sem uže kmetiško akademijo v Ogerkem-Altenburgu dovršil, kar bode moral »Jurij s pušo« sam svetu objaviti — bil sem ves čas v kipeleji kleti delajoč navzoč, pa nikdar nismo nikakemu nelemu mošiu tropin s prevrtanim dnosom ali pokrovom pod mošt tlačili. To še celo ne pri takih drozgalicah (Mäusehe), iz katerih se nam rjavalo fino cvetlično vino (Bequetwein) napraviti ter se je v ta namen puščal mošt po vremenu, od 24 do 48 ur, v dotiki z orabljanimi tropinami kipeti. Čemu tudi to velati? Dokler se kipenje ne uname, ni v tropinah in sploh v vsaj drozgalicah nič alkohola, torej se tudi »cika« nema iz česa delati, kakor hitro se pa alkoholno k*)

*) Za takove člankne je uredništvo toliko odgovorno, kolikor mu dotični zakon vvela Ured.

penje uname, stoji ali leži vrha tropin od z-aka specifično težja oglenčeva kislina, in ta brani kislico zraka pristop k tropinam brez njega pa zopet »cika« nastati ne more.

Ad 3. Kar ste Vi, gospod Cotič, v »Soči« o glicerinu pisali, to ste še le iz knjige prepisali, in to sem jaz uže tudi takrat vedel, ko Vi na kletarstvo in kar se tega drži, niti mislili niste. Toda faktum, za kateri imam dve priči, katerega mi Vi, gospod Cotič, torej nikdar utajiti ne morete, ta faktum je to, da ste Vi pri preskušnji učenca prašali: »In zakaj se ne sme mlademu vinu glicerina dodati?« Vam je on odgovoril: »Zato ne, ker bi začelo vino zopet z novič vreti.« In Vi ste to odobrili. O tem, kaj se z glicerinom zgodi, ako vino prične zopet kipeti, ni bilo pri preskušnji golo nič govora, ampak naravnost o tem, da on kipenje provzročuje.

Ad 4. Zakaj se pri slabem vremenu, ako se mora prsnamati, klet se žveplom zakadi, povedali ste, gospod Cotič, tudi še le zdaj v »Soči«, ko ste to iz knjige prepisali, ali pri skušnji to ni bilo nikakor povedano. In Vi se upate, miene prašati, ali ni zakajenje kleti, v namen uničenja »glivic« za mene španska vas? Pridite v našo klet in najdete vsredi njenega oboka štiri rogle imečega železnega mačka (rinpino) zabitega, pa videli bodele na njem vse polno nekih črnih capic visečih, in ako bodele vincera ali kaknega učenca prašal: kaj pomenja to? odgovori Vam to le: »Na ta maček oheamo vsako soboto, potem ko vse sode lepo obrišemo, vsa vina zalijemo ter klot pometemo, dve žvepleni deščici (Sew-felspäne), zažgemo jih in gremo iz kleti. Vidite gosp. Cotič, tako postopamo ue od leta 1873 vedno in priseči smeste, da sem jaz uže takrat prav tako dobro vedel, čemu se to dela, kakor to Vi danes veste, potem ko ste Haucha prebrali.

Ad 5. Pri preskušnji ste Vi sami g. Cotič, učenca na premog, ne pa na premogov pepel opozorili. To trdim odločno pred vsem svetom, ker je gola s pričami dokazana istina. Kaj jaz o premogovem pepelu menim, to berete obširno lahko v »Novicah« št. 26 iz dne 25. junija 1884, v članku: Poraba pepela, kakoršni pri železnih odpadke. Podpisan je članek »R. D—ca«. Tol ko, gospod J. Cotič, Vam, kakor »poslednjo besedo« o tej in vsakej zadevi, kajti mene pri javnem izpitu in v pričo mene sm štiti, in ako se potem pred svetom stvarno in strokovno branim, zagovarjam, še tako nesramno polno sumničiti, kakor ste to Vi v Vaših v »Soči« prijavljenih razorih o »hrvaškem čifutskemu in našem vinu« storili; imenujem vsako pošteno polemiko izključujoče postopanje.

Rihard Dolenc

vodja na Slapu.

Uže dolgo smo v našem listu objavljali zahval, priznanja v takozvanih švicarskih kroglicah lekarničarja Brandta, in gotovi smo da se je to sredstvo mej ljudstvom uže zelo razširilo.

Danes naznanjamo sl. občinstvu, da je izšla 24 strani obsegajoča brošurica z 21 priznanji najodličnejših zdravnikov in velikim številom družih praktičnih zdravnikov, iz česar je razvidno, da so R. Brandt-ove švicarske kroglice postale skoraj jedino gotovo sredstvo, ki se priporoča kot domače zdravilo.

Vsakdo je lahko zdrav in doseže visoko in srečno starost, ako skrbi za zdravo telo. Največ boleznih prihaja iz krvi, zato mora vsakdo dobro gledati, da krv zdravo ohrani. Po mnogih in doljih preiskavah posrečilo se nam je napraviti taka sredstva, ki hitro, z najboljšim uspehom in brez slab h nasledkov kri čistijo, jo jadio in ohrane v pravem toku. Naš zdravilni načrt je dobro poznano po mnogih odlikovanjih. Mi zdravimo z vedno dobrimi uspehi nekatere bolezni, ki prihajajo iz krvi (brez živega srebra), žilostne zastopke tajnih navad, potem oslabljenosti, kožne bolezni, najbolj stare rane, lisaje, padanje las, trganje po udih in reumatizem, vse ženske bolezni, in to z najboljšim uspehom. Trakuljo preženemo po naši posebni metodi lahko v času jedne ure. Kitarost ozdravljamo tudi z našimi po najnovejših preiskavah narejenimi zvezami: po daljšem rabljenju zadobi se popolno ozdravjenje. Sprejemamo vsakovrstne zaupne pisma preskrbljene z opisom dotičnih, kojim treba priložiti znaniko za odgovor. Pricatna klinika »Freisalz« v Solnogradu (Avstrija).

Le solidno blago se samo preporoča!

Radi izvenredno ugodne razprodaje v par-tijah tkanega sukna mi je možno iste narejene, dokler ja še kaj zaloge, prodajati za mnogo manjšo ceno nego se navadno godi.

Jedna zimska suknja široka, velika in močna kot dija, v vsakovrstnih barvah z švicarskim vezanjem in načipkana gld. 1.50.

Jedna obleka za 1—6 letne dečke iz iste robe in barve, lepo odlična ali načipkana gld. 1. Ako se jih več vkupi daje se rabat!

Pošilja se proti dopošiljavi denarja ali pa z povzetjem. Nasliv:

Ign. Herzog,

Beč I. Se tenstättengasse 1.

NB Razun navedene, imam tudi veliko zalogo razne druge obleke in perila za gospe in gospe. 1—5

Najboljši
papir za cigaretke
7-36 je pristni
LE HOUBLON
franc. fabrikat Cawley in Henryev v Parizu
Stari se pred ponarejanjem.

Tekuce ZLATO i SREBRO

za pozlačenje in polepšanje okvirov,
reči iz lesa, kovine, porcelana in
stekla; za posrebljenje, vsakovrstnih
stvari iz kovine. Vsakdo lahko sam
posreblja in pozlači, katero koli reč.
Jedna steklenica stane 1 gld. v go-
tovini (tudi v poštini markah), ali z
pouzetjem pri L. Feithu jun. u Brnu
(Moravsko). 3-1

ROOB COCCOLA

posebnost
e. k. priv. in odlikovane tovarne
ROMANA VLAHOVA
V SIBENIKU.
Podružnica v Trstu: Via S. Lazzaro 1 B

Prijeten, krepčalen liker,
odlikovan s zlatimi kolaj-
nami in diplomami na raz-
stavah v Skradinu, Napoliu,
Trstu, Sv. Vidu, Lincu, na
Dunaju, v Kalkuti itd.
Ta iz jagod Juniperus co-
munis in diš čili želišč na-
pravljen liker je prijetnega
okusa.

Jako pospešuje prebav-
ljenje in se rabi z dobrim
spehom za krepčanje osla-
belih moči, ker je dokazan
njega zdravilni upliv na
živce, možgane in na hrb-
tanec.

Prodajo na debelo pre-
skrbuje moje hiše v Sibe-
niku in v Trstu.

Pradaja na drobno v vseh kavarnah,
prodajalnicah likerjev in sladničarijah.
Nepokvarjeni pravi liker se pozna po
steklenici, v kateri je vtisnena firma, po-
tem po zamahi z grbom in po malem
ovitku z avtografovano firmo **Romano
Vlahov**. 21-48-10

Poziv častitemu občinstvu!

Čista volna.
10.000 komadov sukna za gospode za
jesen in zimo. Najceneji komad 475 for.
najdražji 675 for.

za popolno obleko.

Sukno je različno barvno: sivo, temno-
sivo, rujavo itd. takova cena vzbuja začu-
denje. Ni torej čuda, da se je že prodalo,
odkar obstoji moja prodajalnica, neizmerno
veliko blaga in da sem v prijetnem polo-
žaju po tako nizke ceni prodajati blago in
ves svet iznenaditi.

Kompletne obleke stane najceneje for.
475 in najdražja for. 675. Sukno je iz čiste
volne in še enkrat toliko vredno. Sukno
zadostja za suknjo, hlače in telovnik tudi
največjemu in najmočnejemu možu, močno
je tako, da je nosi lahko vsak kavalir.

Pojasnilo: Radi pomanjkanja
časa razpošiljavati se ne morejo uzorci. Iz-
rečemo pa javno, da vrnemo vsakemu de-
nar, komur blago ne ugaja. Adresa:

Exportwaarenhaus «zur Austria»
Wien, Oberdöbling, Mariengasse 31
8-12 v lastnej hiši.

Trgovina A. Mayer-ja z Pivom v steklenicah

naprava na paro
LJUBLJANA.
Cesarsko, Exportno in Bock-pivo
v z. b. b. z. 25 in 5) stekl. 7-52
Žele se zalagarji v večjih krajih.

ŽELODČNE BOLEZNI

je mogoče **BAZO** in **POSVENA** ozdraviti

po JERUZALEMSKEM BALZAMU

edini in nedosegljivi želodčni pijaci.
Da si človek izvoli pravi lek proti že-
lodčnim boleznim, pač ni tako lahko. po-
seben dandanes, ko v trgovini prodajajo
vsakovrstne enake leke

Večina raznih kapljic, izlečkov itd., ka-
tere se občinstvu kakor pravi čudeži pripo-
ročajo, niso nič drugega, nego škodljiva smes.

Edini **Jeruzalemski bal-
zam** si je zagotovil vsled sv. je priproste
sestave, odločno oživljajoče in želodčne živce
hitro krepčalne moči pravico prednosti nad
vsemi dosedaj v tej stroki poznanimi zira-
vilami, kar dokazuje tudi se vsakim dne-
vom večje prašanje po njemu. Ta balzam
bogata na delajočih snovih kineške robar-
bare, katera korenika je poznana zaradi nje
nega upodnega upliva na prebavljenje ni
čudenje, je zanesljivo sredstvo proti težavam
v želodcu odvisnim od slabega prebavljanja;
zato pa ga vsi strokovnjaki in zvedenci
priporočujejo proti neježenosti, zabasanju,
amrtiljivi sapi, gnusju, riganju, bacanju,
proti hemoroidalnemu trpljenju, zlatenici in
vsakej bolezni v črevesju.

Steklenica z navodom vred stane 30
novcev. 10-4

GLAVNO SKLADIŠČE v LEKARNI

G. B. PONTONI

v GORICI.

Skladišča v Trstu v lekarni G. B.
Roris, na Reki v lekarni al Redentore, G.
Gmeiner, v Korminu v lekarni A. Fran-
zori, v Tominu v lekarni E. Palica.

Nič več kašlja

Prsni čaj
napravljen po lekarničarju
G. B. ROVIS
v Trstu, Corso 47

ozdravi vsak kašelj. Še tako trdovraten,
kakor to spričujejo mnoga naročila, sprič-
evala in zahvale, ki dohajajo od vseh
strani in pa uspehi prvih tuk. zdravnikov.
Ta čaj je sestavljen iz samih rastlin
in čisti kri, ima dober okus in velja en
zavoj za 8 dni 60 n.

Omenjena lekarna izdeluje tudi pile
za prestenje života in proti **madrona**
iz soka neke posebne rastline, katerih
uspeh je velik, posebno pri zaprtjem tru-
plju, želodčnih boleznih itd. in se lahko
uživa o vsakem času brez obzira na
dijeto. **Ena škatlja velja 30
sold** 11-24

Plašter in tudi tinktura proti
kurjim očesom in debelejši koži
— cena 3 plašterov za kurja očesa 20
soldov. — Ena steklenica tinkture
30 soldov.

**Edina zaloga v Trstu v le-
karni R o v i s**, v Gorici v lekarni
Cristofolletti in Pontoni i
v Ajdovščini v lekarni Guglielmo.
V tej lekarni govori se tudi slovenski.

Čudovite kapljice

Sv. Antona Padovanskega.

To priprosto in naravno
zdravilo je prava dobrodejna
pomoč in ni treba mnogih be-
sed, da se dokaže njihova
čudovita moč. Če se le rabi jo

nekotiko dni, olajšajo in naravno
zdravilo je prava dobrodejna
pomoč in ni treba mnogih be-
sed, da se dokaže njihova
čudovita moč. Če se le rabi jo

Prodajejo se v vseh glavnih lekarnicah n-
svetu; za naročbo in pošiljavo pa edino v le-
karni **Cristofolletti v Gorici**, v Trstu v lekarni
E. Zanetti i **G. B. Roris**, **G. B. Faraboschi** in
M. Rasasini. Ena steklenica stane 30 novcev.
Varovati se je pokvarjenih posnetkov, skaterimi
se zavolj želje po dobičku tu pa tam ljudstvo go-
ljufa, dasi utnajo nobene moči in vrednosti.

10-50

Piccoli-jeva

želodečna esenca
lekarna Piccoli-ja «pri
angelu» na Dunajski
cesti v **Ljub-
ljani** ozdravlja
kakor je razvidno iz
zahvalnih pisem in
zdravniških spričeval

bolezni v želodcu in trebuhu, bodenje, krč,
želodečno in premenjavno mrzlico, zabasanje,
hemoroida, zlatenico, migrene, itd. in je naj-
boljši pripomoček zoper gliste pri otrocih.

Pošli ja izdelovatelji po pošti v škatljicah po
12 steklenicah za 1 gld. 39 nove

Steklenica 10 kr. Kdor je vzame več, dobi
primeren odpust.

Gosp. Gabr. Piccoli-ju, lekarničarju v Ljubljani.
Na zahtevanje potrjujem, da sem Vaš svet
za želodec, kojega deli so mi dobro znani v
velikih slučajih uspešno rabil proti boleznim
v želodcu in zlati žili

Ljubljana, mesec januar 1884.

Dr. Emil Ritter pl. Stöckl.

e. k. vladni svetovalec in d. želno-sanitet poročevalec.

Podpisani potrjuje, da ima želodečna esenca
ljubljanskega lekarničarja Piccoli-ja hitre in
prečudne zdravilne moči. Že nico ozdravilo je
mnogo ljudi moje in sosedne župnije; komaj
preteče dan, da ne bi kdo prišel k meni, ki
me prosi za jedno steklenico želodečne esence,
kojih imam vedno nekoliko pripravljenih.

A. Vlasiš, župnik-kan. Plominj, Primorsko.

Antirheumon najboljšo zdravilo proti pre-
hlajenju, kostobolji, hromoti delavnih čutnic,
bolečinam v križi in v prsih, prehladnim bo-
lečinam v glavi in v zobeh. Steklenica 40 kr.

Pastille santoninske; (kolesci zoper gliste)
izkušeno zdravilo zoper gliste škatljica 10 kr.
100 koščkov 60 kr. 1000 koščkov 5 gld.

Salicilne pastile proti prehlajenju najboljši
pripomoček proti davici (difteritis), pljučnim,
prsim in vratnim bolečinam, zoper kašelj in
hripavost. škatljica 20 kr.

Zeliščni prani sirup. Ta iz zdravilnih zelišč
izdani sirup se rabi z najboljšim uspehom
proti vsem prsim in pljučnim boleznim, za-
služenju, kašlju, hripavosti, dušijevemu kašlju
itd. Odraščeni naj vzamejo 3 do 4 žlice vsaki
dan, otroci 2 žlice. Steklenica 36 kr.
Tu navedena, kakor vsa druga zdravila se
zmiraj frišna dobe v lekarni

G. Piccoli-ja

«pri angelu»

LJUBLJANA, Dunajska cesta.

Naročila izvršujejo se s prvo pošto proti pov-
zetju zneaka.

Zaloga skoro v vseh lekarnah Trsta, Pri-
morskega, Istre in Dalmacije. 10-50

Singerstrasse Nr. 15, zum goldenen Reichsapfel. J. PSERHOFER-jeva Apotheke in Wien

Kričistilne — nekaj **universalne** kroglice zvane, zaslužijo res zadnje ime, kajti ni skoraj bolezni,
v kolji bi te kroglice tisočkrat ne p. kazale svoja čudovitostna uspeha. V njihovem
bolezni v kolji se je mnogo drugih zdravil rabilo, se je po teh kroglicah neštevilokrat in v vel. k. ukum
čas popolno ozdraviljeje zdelo. Jedna škatljica z 15 kroglicami stane 21 kr. jeden zavitek z 6 krogli-
cami 1 gld. 5 kr. pri nefrankirani pošiljavi po povzetju 1 for. 10 kr. (Manj kot jeden zavitek se ne pošilja).
Došlo nam neštevilko pisem v kolji se kupčevalci in rabišči teh kroglic zahvaljujejo za ozdravilje-
je v vsakovrstnih nevarnih boleznih. Vsakdo, ki je le enkrat poskušal se s temi kroglicami zd aviti jih pripo-
roča in urugim.

Naj sledi tukaj nekatera teh zahvalnih pisem:

Leonang, 15. maja 1883.
B. agerod. gospod! Vaše kroglice delajo kar čuda,
one niso enake drugim hvalisanim pomočkom, tem-
več v resni i pridob. zdravje v em, ki jih rabi jo.
One kroglice ki sem jih o velikonoči naročil, sem
skoraj v e razd. i mojim znanem in prijateljem in
vsem se pomagale, celo stare, bolane in hirajoče
osebe so po njih nazaj zdravje zadobile, ali vsaj se
je njih bolehnost na boljše obrn. la. Jaz Vas pro-
sim zato, da mi jih še pet zavitkov pošljete. Za-
hvaljujem se Vam srčno jaz in z menoj vsi drugi,
ki so rabilvi Vaše kroglice ozdravili.

Marlin Deutinger.

Bega Sat, Györry 17. febr. 1882.
Velečenjeni gospod! Ne morem se Vam zado tno
zahvaliti za Vaše kroglice, ker uže mnogo let je
moja soprotna bolehnost na zaprtju čev ter le Vašim
kričistilnim kroglicam se ima zahvaliti, da če
tudi ni 8. popolnoma ozdravila, ter mora še kdaj
pa zdaj kako vzti, vender se jej je ona mladeniška
reza i urugim.

J. Pscherhofer-jev Ledeni balzam uže
mno-
go let za najboljši pomoč k. spoznan proti ozbi-
nam vsake vrste kakor tudi proti str. m. ravn. itd.
1 posodica 40 kr.

Balzam za goltanec zanesljiv pomoček proti
debelemu vratu, 1 pos.
40 kr.

Živenska esenca (praške kapljice) proti po-
prebavi, vsakovrstnem trčenju v doljenjem telesu,
izborni domače vratio 1 flaon 20 kr.

Trpotčav sok obično znano izvrstno zdravilo
proti kat. ru. hripavosti, i. r. nemu
kašlju itd. 1 steklenica 50 kr.

Amerikansko mazilo za trganje po udih,
najboljši pomoček

Vdobjavajo se vedno vsakovrstna homeopatična zdravila.

Izven imenovanih izdelkov vdobjavajo se še druge farmacevtske specialitete,
ki so bile po vseh avst. ijskih časopisih oznanjene:

Liker iz alpskih trav W. O. B. rnhard-ov
1 sklenica 2 gld. 60 kr. pol stekl. 1 40.

Ušesna esenca Cr. Romerhaus n 1 stek.
2 gld. 50 kr. pol stekl. 1 gld. 50 kr.

Dr. Hufenlandov očesni tabak 1 škatljica
40 kr.

Kwizdov tekočina za trganje 1 stekl. 1 gl.
Zdravilna tekočina za konje 1 stekl. gl. 1 40.

Kor. euburski prah za živino 1 zav. 42 kr.

Francosvo žganje 1 stekl. 60 kr.

Stajer. sok iz trav 1 stekl. 88 kr.

itd. itd. vse druge zdravila ki se v zalogi ne nahajajo, pripravijo se točno in v ceno.

Po pošti za vsote pod 5 gl. se le pošilja; ako se preden po
pošni nakaznici denar dološijo; pri večjih naročilih se i z
poštnem povzetjem pošilja. 10-12

PRISTNI WILCHELM-ov Kričistilni čaj

(ki čisti kri proti pristim in reumatizmu.)
Spoznan za jedino, gotovo uspešno kričistilno
sredstvo.

Z dovoljenjem
ces. kralj. dvorne pisarne poleg
odloka Beč 7. decembra 1885.

Potrjeno za odličnega
izvrstno delujoč
prav vspešen

Predponarejenjem zagotovljen
s 12temen presv. cesarja
Beč, 12. maja leta 1870.

Ta čas čisti ves o-ganizem; prodi a več kot vsako drugo sredstvo v vse dele
našega telesa in odpravi ako se ga uživa vsako nečistoto, ki se je v telesu napravila;
učinek je trpežen in gotov.

Popolno ozdravljenje od trganja po udih, reumatizma in drugih vsakovrstnih
starih bolesi, vedno gujjočih ran, kakor tudi od vseh spolovnih in kožnih srabnih
bolezni, brbučev po životu in obrazu, lisajev, sifilitičnih ules.

Posebno ugodni uspeh pokazal je ta čaj pri vreditu jetr in vranica, pri i em rojdih,
zlatenici, čutniških, mišičnih in bolih členov, tiščenju v želodcu, zaprtju vetrov,
zagobjenju v spodnjem tetesu težkem spuščanju vode, polucijonih, ženskih tokih,
možke slabosti itd.

Boli, kakor škro ula, žlozni otok se ozdrave koj in dobro, ako se uživa ta čaj,
ki je dobro raztapljajoče in čistilno sredstvo.

Pristno ga napravlja le **Fran Wilhelm**, lekarničar v Neunkirchen.

Jeden zavoj, razdeljen v 8 uzemkov, pripravljenih po zdravniškem predpisu, na-
vodom rabljenja v raznih jezikih: 1 gld. izven tega je treba priložiti 10 kr. za znamko
in zavoj.

Svarilo. Naj vsakdo pazi, da ne vkupi ponarejeni čaj, tirja naj se le **Wil-
helmov** protiprotinski in protireumatični kričistilni čaj, ker tudi drugi ponarejeni
čaji se prodajajo pod imenom protiatritički in protireum. ter čaji, svarim vedno,
kupčevalce pred takovimi.

Nahaja se pristni **Wilhelmov** protiatritički protireumatični čaj tudi v Trstu:
Jakob Seravalle, lek., Ed. L. it nburg, lek.; v Korminu: H. Condolini lek., v Gorici:
G. Cristofolletti lek., G. B. Pontoni lek.; v Pulju: G. Wassermann lek. 1-12